ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1977

Vyhlásené: 15.04.1977 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

28

VYHLÁŠKA
Československej komisie pre atómovú energiu
z 12. apríla 1977
o evidencii a kontrole jadrových materiálov

Československá komisia pre atómovú energiu po dohode s Federálnym ministerstvom palív a energetiky ustanovuje podľa § 54 ods. 3 písm.c) zákona č. 133/1970 Zb. o pôsobnosti federálnych ministerstiev:

§ 1
Účel vyhlášky

(1) Účelom tejto vyhlášky je právne upraviť evidenciu a kontrolu jadrových materiálov v Československej socialistickej republike a zabezpečiť plnenie záväzkov vyplývajúcich z Dohody medzi vládou Československej socialistickej republiky a Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu (ďalej len „Agentúra“) o uplatnení záruk na základe Zmluvy o nešírení jadrových zbraní[1]) (ďalej len „Dohoda“).

(2) Účelom evidencie a kontroly jadrových materiálov je prevencia ich neoprávneného použitia na iné účely, než na ktoré sú určené, včasne odhalenie ich strát, ak by k nim došlo, a pomoc pri ich navrátení pôvodnému účelu.

§ 2
Rozsah platnosti

Táto vyhláška sa vzťahuje na všetky jadrové materiály uvedené v § 3, používané v každej mierovej jadrovej činnosti na území Československej socialistickej republiky, pod jej právomocou alebo v činnosti kdekoľvek vykonávanej pod kontrolou jej orgánov; nevzťahuje sa na jadrové materiály, ktoré sú majetkom cudzieho štátu a prepravujú sa cez územie Československej socialistickej republiky.

§ 3
Základné pojmy

(1) Za jadrové materiály sa na účely tejto vyhlášky považujú

a) východiskové materiály: prírodný urán, ochudobnený urán, tórium a ich zlúčeniny, ktoré sa buď vo fyzikálnej a chemickej forme vyžadujú pre technologický proces izotopickej separácie alebo pre výrobu palivových článkov, alebo nie sú spracované do uvedenej formy, ale sa vyvážajú z Československej socialistickej republiky do štátov nevlastniacich jadrové zbrane[1]) alebo sa do Československej socialistickej republiky dovážajú;

b) osobitné štiepne materiály: Pu^{239}, U^{233}, obohatený urán U^{235} alebo U^{233} a materiály obsahujúce jeden alebo viac z uvedených izotopov.

(2) Jadrovými materiálmi na účely tejto vyhlášky nie sú materiály získané pri ťažbe a spracovaní uránovej a tóriovej rudy.

(3) Fyzická ochrana jadrových materiálov je súhrn technických a organizačných opatrení zabraňujúcich neoprávneným manipuláciám s jadrovými materiálmi a zabezpečujúcich, aby sa také manipulácie bezodkladne zistili a aby sa tieto materiály mohli vrátiť svojmu pôvodnému účelu.

(4) Dokladová inventúra jadrových materiálov je evidenčný stav množstva týchto materiálov zistený podľa evidenčných dokladov k určitému dátumu; určuje sa ako algebrický súčet výsledku poslednej fyzickej inventúry a všetkých prírastkov a úbytkov, ktoré podľa evidenčných dokladov nastali od tejto poslednej fyzickej inventúry.

§ 4
Štátny dozor nad evidenciou a kontrolou jadrových materiálov

(1) Štátny dozor nad evidenciou a kontrolou jadrových materiálov vykonáva Československá komisia pre atómovú energiu (ďalej len „komisia“) prostredníctvom svojich inšpektorov.

(2) Inšpektor komisie je oprávnený vstupovať do všetkých priestorov organizácie súvisiacich s výrobou, využitím a skladovaním jadrových materiálov, nazerať do všetkých dokumentov o evidencii, vyžadovať informácie, ktoré potrebuje na výkon svojej funkcie, a vykonávať fyzickú kontrolu jadrových materiálov.

(3) Ak inšpektor komisie zistí, že sa jadrové materiály nepoužívajú v súlade s ich určením alebo že sa neevidujú a nekontrolujú podľa ustanovení § 5 a 6, môže požiadať vedúceho organizácie o bezodkladné odstránenie zistených nedostatkov.

(4) Inšpektor komisie vyhotoví o výsledku inšpekcie zápisnicu a odovzdá ju predsedovi komisie, ktorý informuje o výsledku inšpekcie vedúceho organizácie do 14 dní od dňa jej vykonania.

§ 5
Evidencia a kontrola jadrových materiálov v organizáciách

(1) Vedúci organizácie, v ktorej sa nachádzajú jadrové materiály, zodpovedá za ich používanie, vedenie ich evidencie, ich kontrolu a fyzickú ochranu.

(2) Vedúci organizácie je povinný v prípade straty alebo odcudzenia jadrových materiálov bezodkladne informovať príslušné oddelenie Verejnej bezpečnosti.

(3) Vedúci organizácie určí po dohode s komisiou písomným príkazom spôsob evidencie a kontroly jadrových materiálov v organizácii; pritom sa spravuje ustanovením § 6.

(4) Vedúci organizácie, v ktorej sa nachádzajú jadrové materiály, poverí vedením ich evidencie a kontroly pracovníka na to kvalifikovaného (ďalej len „vedúci evidencie jadrových materiáloV“) a oznámi jeho meno a meno jeho zástupcu komisii.

(5) Organizácia, ktorá dosiaľ nepoužívala jadrové materiály podliehajúce evidencii a kontrole podľa tejto vyhlášky, je povinná prerokovať s komisiou ešte pred ich objednaním spôsob ich použitia, evidencie a kontroly; komisia jej potom vydá oprávnenie na odber jadrových materiálov.

(6) Organizácia, v ktorej sa nachádzajú jadrové materiály, a štátne organizácie zahraničného obchodu nesmú tieto materiály dodať organizácii, ktorá nemá oprávnenie komisie podľa odseku 5.

(7) Pri prevode jadrových materiálov medzi organizáciami je odosielajúca organizácia povinná zaslať prijímajúcej organizácii evidenčný doklad obsahujúci údaje o ich množstve a druhu.

§ 6
Systém evidencie jadrových materiálov v organizácii

(1) Organizácia je povinná viesť o jadrových materiáloch evidenčné a prevádzkové záznamy. Údaje do evidenčných záznamov sa uvádzajú výlučne podľa prevádzkových záznamov alebo pôvodných dokumentov (certifikátov). Prevádzkové záznamy sa vedú priamo na pracoviskách, kde sa jadrové materiály vyrábajú, používajú alebo skladujú.

(2) Evidenčné záznamy obsahujú:

a) údaje o prírastkoch a úbytkoch, aby sa mohla kedykoľvek vykonať dokladová inventúra jadrových materiálov v organizácii a na jej jednotlivých pracoviskách,

b) všetky výsledky merania, ktoré sa používajú na určenie fyzickej inventúry,

c) všetky úpravy a opravy, ktoré sa vykonali pokiaľ ide o prírastky a úbytky, a ďalej dokladovú a fyzickú inventúru,

d) ďalšie údaje podľa požiadaviek komisie určených na základe dodatkových dojednaní k Dohode.

(3) Prevádzkové záznamy obsahujú:

a) dáta o prevádzkových údajoch používaných v organizácii na zachytenie zmien v inventúrnych množstvách a v zložení jadrových materiálov,

b) údaje získané z kalibrácií kontrolnomeracích prístrojov a nádrží a údaje o odbere vzoriek a o analýzach,

c) opis činností vykonaných pri príprave a vykonaní fyzickej inventúry a na zabezpečenie jej správnosti a úplnosti,

d) opis kvality merania a odhadu náhodných a systematických chýb,

e) opis opatrení vykonaných na zistenie príčiny a veľkosti akejkoľvek straty, ktorá nebola v dôsledku havárie z iných dôvodov zmeraná.

§ 7
Povinnosti vedúceho evidencie jadrových materiálov

Vedúci evidencie jadrových materiálov

a) vedie evidenčné záznamy jadrových materiálov podľa § 6 a zodpovedá za ich bezpečné uloženie,

b) kontroluje dodržiavanie predpisov o evidencii, kontrole a fyzickej ochrane jadrových materiálov v organizácii,

c) uchováva písomnosti komisie a Agentúry týkajúce sa evidencie jadrových materiálov v organizácii,

d) vykonáva periodickú kontrolu súhlasu fyzického stavu jadrových materiálov s prevádzkovými záznamami a kontrolu pečatí komisie a Agentúry a ďalších kontrolných technických zariadení, o týchto kontrolách vyhotovuje zápisnice, ktoré predkladá vedúcemu organizácie,

e) organizačne zabezpečuje vykonávanie fyzickej inventúry jadrových materiálov,

f) sprevádza inšpektorov komisie a Agentúry pri inšpekcii,

g) je povinný, ak zistí nedostatky v dodržiavaní predpisov o evidencii a kontrole jadrových materiálov, bezodkladne informovať vedúceho organizácie,

h) fyzicky kontroluje každú dodávku jadrových materiálov do organizácie a každé ich odoslanie z organizácie.

§ 8
Fyzická inventúra jadrových materiálov

(1) Organizácie vykonávajú v obdobiach určených komisiou podľa dodatkových dojednaní k Dohode fyzickú inventúru jadrových materiálov, ktorá spočíva v identifikácii ich jednotlivých položiek a v ich meraní.

(2) Spôsob vykonania fyzickej inventúry a metodiku merania určí komisia na návrh vedúceho organizácie, využijú sa pritom najpresnejšie dostupné prístroje a zariadenia.

(3) Identifikácia a meranie sa vykonajú pri všetkých položkách jadrových materiálov, pokiaľ nie sú opatrené pečaťami Agentúry.

(4) Organizácia je povinná oznámiť komisii čas vykonania fyzickej inventúry najmenej 6 týždňov pred jej začatím.

§ 9
Evidenčné správy, osobitné správy, predbežné oznámenia

(1) Organizácia je povinná podávať komisii evidenčné správy, osobitné správy a predbežné oznámenia o jadrových materiáloch.

(2) Evidenčné správy uvádzajú zmeny evidenčného stavu množstva jadrových materiálov zistené podľa evidenčných záznamov k určitému dátumu, súpis fyzického inventára a materiálovú bilanciu. Obsah a formu evidenčných správ určí komisia podľa dodatkových dojednaní k Dohode. Organizácia ich predkladá komisii najneskoršie do piatich dní po každej zmene evidenčného stavu množstva jadrových materiálov alebo do desiatich dní po skončení fyzickej inventúry.

(3) Organizácia podáva komisii osobitnú správu

a) o každej nehode, pri ktorej došlo alebo mohlo dôjsť k strate jadrových materiálov, k porušeniu celistvosti položky, ktorá obsahuje jadrové materiály, alebo k narušeniu fyzickej ochrany materiálov. Túto osobitnú správu zašle komisii najneskoršie do 24 hodín po tom, čo sa o takej nehode alebo možnosti jej vzniku dozvie,

b) o príčinách nehody alebo udalosti uvedených v tomto odseku pod písmenom a), podrobne informuje najmä o ich rozsahu vo vzťahu k jadrovým materiálom a navrhuje opatrenia, ktoré zabránia opakovaniu takej nehody. Túto osobitnú správu zašle bezodkladne, najneskoršie však do 14 dní po tom, čo sa o takej nehode alebo možnosti jej vzniku dozvie,

c) o porušení zariadení komisie alebo Agentúry, ktorými sa kontrolujú jadrové materiály. O takej udalosti informuje organizácia komisiu bezodkladne.

(4) Organizácia zašle komisii predbežné oznámenie,

a) ak chce jadrové materiály spotrebovať alebo rozriediť takým spôsobom, že sú spätne nezískateľné; toto oznámenie zašle komisii najmenej šesť týždňov pred začatím operácií. Ustanovenie sa nevzťahuje na spotrebu jadrových materiálov v jadrových reaktoroch štiepením.
Predbežné oznámenie obsahuje

1. názov organizácie,

2. označenie, množstvo a zloženie jadrových materiálov, ktoré budú rozriedené alebo spotrebované,
3. čas začatia operácií,
4. stručný opis operácií a ich účelu;

b) ak plánuje operácie, pri ktorých sa porušia pečate komisie alebo Agentúry, alebo ak dôjde k ich porušeniu vplyvom mimoriadnej udalosti. Organizácia informuje komisiu o takom pláne alebo udalosti bezodkladne.

(5) Na začatie operácie podľa § 9 ods. 4 písm. a) si organizácia vyžiada súhlas komisie.

§ 10
Údaje o konštrukcii jadrových zariadení[2])

Organizácia je povinná predložiť komisii údaje o konštrukcii alebo zmenách konštrukcie jadrových zariadení, v ktorých sa jadrové materiály vyrábajú, používajú alebo skladujú, a to v rozsahu potrebnom na posúdenie technických možností evidencie a kontroly materiálov a v lehotách ustanovených osobitným predpisom.

§ 11
Medzinárodné prevody jadrových materiálov

(1) Ak štátna organizácia zahraničného obchodu vyváža alebo dováža zásielku jadrových materiálov, ktorá presahuje 1 efektívny kilogram[3]) alebo ak má v období 3 mesiacov vyviezť alebo doviezť niekoľko samostatných zásielok, ktorých celkové množstvo je väčšie ako 1 efektívny kilogram, je povinný zaslať najneskoršie 6 týždňov pred prijatím alebo odoslaním prvej zásielky komisii predbežné oznámenie o prevode jadrových materiálov. Toto oznámenie obsahuje:

a) názov a adresu odosielajúcej a prijímajúcej organizácie,

b) údaje o množstve a zložení jadrových materiálov,

c) čas a miesto, kde sa zásielka uzavrie alebo otvorí,

d) čas odoslania alebo prijatia zásielky,

e) názov odosielajúceho alebo prijímajúceho štátu a miesto, v ktorom Československá socialistická republika preberá zodpovednosť za jadrové materiály alebo odovzdáva zodpovednosť preberajúcemu štátu.

(2) Ak štátna organizácia zahraničného obchodu vyváža jadrové materiály do štátu, v ktorom nepodliehajú zárukám Agentúry, zabezpečí v kontrakte, aby príslušný orgán prijímajúceho štátu zaslal Agentúre do 3 mesiacov odo dňa, keď prevzal zodpovednosť za jadrové materiály od Československej socialistickej republiky, potvrdenie, že sa taký prevod uskutočnil. Štátna organizácia zahraničného obchodu informuje o tom komisiu.

§ 12
Archivovanie evidenčných a prevádzkových záznamov a pôvodných dokumentov

Organizácia archivuje evidenčné a prevádzkové záznamy a pôvodné dokumenty o evidencii a kontrole jadrových materiálov najmenej päť rokov.

§ 13
Analýzy jadrových materiálov

Analýzy jadrových materiálov pre potreby komisie robí Ústredné kontrolné laboratórium v Ústave jadrového výskumu v Řeži.

§ 14
Inšpekcia Agentúry

(1) Agentúra vykonáva podľa Zmluvy o nešírení jadrových zbraní a podľa Dohody inšpekcie prostredníctvom vlastných inšpektorov. Povinnosti a práva inšpektorov ustanovuje Dohoda.

(2) Rozsah a mnohosť inšpekcií určujú dodatkové dojednania k Dohode.

(3) Organizácia, v ktorej sa má vykonať inšpekcia podľa odseku 1, je povinná udeliť včas inšpektorom Agentúry, schváleným vládou Československej socialistickej republiky, povolenie na vstup do objektov, v ktorých sa bude vykonávať inšpekcia.

§ 15
Povinnosti organizácia pri inšpekciách komisie a Agentúry

(1) Organizácia je povinná zabezpečiť, aby po čas inšpekcie komisie a Agentúry boli prítomní jej pracovníci zodpovední za manipuláciu s jadrovým materiálom a vedúci evidencie jadrového materiálu v organizácii alebo jeho zástupca.

(2) Organizácia je povinná zabezpečiť, aby podľa pokynov komisie boli k dispozícii meracie zariadenia, prostriedky na manipuláciu s jadrovými materiálmi a dodávka energie pre kontrolné prístroje.

(3) Organizácia je povinná vybaviť inšpektorov komisie a Agentúry nevyhnutnými ochrannými pomôckami a dozimetrickými prostriedkami.

§ 16

Touto vyhláškou nie sú dotknuté povinnosti organizácií ustanovené vyhláškou ministra zdravotníctva Českej socialistickej republiky č. 59/1972 Zb. o ochrane zdravia pred ionizujúcim žiarením a vyhláškou ministra zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 65/1972 Zb. o ochrane zdravia pred ionizujúcim žiarením.

§ 17

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júnom 1977.

Prvý námestník predsedu:

Ing. Barabas DrSc. v. r.

1) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 61/1974 Zb. o Zmluve o nešírení jadrových zbraní.

2) Jadrové zariadenie je definované v § 5 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 85/1976 Zb. o podrobnejšej úprave územného konania a stavebnom poriadku.

3) Efektívny kilogram znamená osobitnú jednotku používanú pri uplatňovaní záruk na jadrové materiály. Množstvo v efektívnych kilogramoch je:
a) pri plutóniu jeho hmotnosť v kilogramoch,
b) pri uráne s obohatením 0,01 a vyšším jeho hmotnosť v kilogramoch násobená štvorcom jeho obohatenia,
c) pri uráne s obohatením pod 0,01 ale nad 0,005 jeho hmotnosť v kilogramoch násobená 0,0001,
d) pri ochudobnenom uráne s obohatením 0,005 alebo nižším a pri tóriu jeho hmotnosť v kilogramoch násobená 0,00005.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.